

**SU IŠLAIDOMIS NESIEJAMO
PROJEKTO FINANSAVIMO
SCHEMA, SKIRTA EUROPOS
BENDRIJOS SVARBOS
NATŪRALIŲ BUVEINIŲ IR RŪŠIŲ
BUVEINIŲ APSAUGAI**

2025-11-21

B. Duomenys pagal veiksmo rūšį (pildoma kiekvienai veiksmo rūšiai)

<p>1. Veiksmo rūšies aprašymas</p>	<p>Igyvendinant 2021–2027 metų Europos sąjungos fondų investicijų programos 2 prioriteto „Žalesnė Lietuva“ 2.7. uždavinio (RSO2.7–SFC2021) „Stiprinti gamtos, biologinės įvairovės ir žaliosios infrastruktūros apsaugą ir išsaugojimą, be kita ko, miestų teritorijose ir mažinti visų rūšių taršą“ veiklas „Tinklo „Natura 2000“ teritorijų steigimas, valdymo stiprinimas ir tvarkymas“ ir „Rūšių ir buveinių geros būklės palaikymas ir atkūrimas ne tinklo „Natura 2000“ teritorijose“ (toliau – Veiklos) ir atsižvelgiant į Europos Sąjungos (toliau – ES) specialių saugomų teritorijų ekologinio tinklo „Natura 2000“ (toliau – „Natura 2000“) „Prioritetinių veiksmų programą, skirtą įgyvendinti Lietuvoje“¹, siekiama užtikrinti reikiamą Europos Bendrijos (toliau – EB) svarbos natūralių buveinių tipų, augalų ir gyvūnų rūšių bei jų buveinių išsaugojimą.</p> <p>Lietuva, įgyvendindama Buveinių ir Paukščių direktyvų² reikalavimus, steigia „Natura 2000“ tinklo teritorijas, sudarytas iš buveinių ir paukščių apsaugai svarbių teritorijų, taip pat vietovių, atitinkančių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, kuriose siekia išsaugoti ir (arba) atkurti EB svarbos natūralias buveines, augalų ir gyvūnų rūšis ir jų buveines. Igyvendinant Veiklas ir siekiant apsaugoti žemės (jei joje yra miško naudmenų) ir / ar miško sklypus, kurie patenka į valstybės ar savivaldybių įsteigtas ar nustatytas saugomas teritorijas, arba į „Natura 2000“ teritorijas arba susitariama dėl privačios saugomos vietovės³, planuojama finansuoti Veiklas, kurių metu įgyvendinant Saugomų teritorijų įstatymą su privataus miško savininkais bus sudaromos apsaugos sutartys⁴ ir mokamos vienkartinės</p>
------------------------------------	---

¹ Šaltinis: [Prioritetinių veiksmų programa - Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija; PAF 2022_03_15-galutinis PDF\(1\).pdf](#)

² 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyva [92/43/EEB](#) dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos (toliau – Buveinių direktyva); 2009 m. lapkričio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva [2009/147/EB](#) dėl laukinių paukščių apsaugos su paskutiniaisiais pakeitimais, padarytais 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2019/1010 (toliau – Paukščių direktyva).

³ 1993 m. lapkričio 9 d. Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo Nr. I-301 (toliau – LR Saugomų teritorijų įstatymas) Trečiasis skirsnis, 10 straipsnis, 3 dalis: „Apsaugos sutartis dėl privačios saugomos vietovės sudaroma ne trumpesiam kaip 30 metų laikotarpiui“; 13 dalis: „Pasikeitus privačios saugomos vietovės žemės savininkui, teisės ir pareigos pagal apsaugos sutartį dėl privačios saugomos vietovės nustatymo pereina naujam žemės savininkui“. Šaltinis: [I-301 Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymas](#).

⁴ LR Saugomų teritorijų įstatymo Antrojo skirsnio 5 straipsnio 4 p. „**Apsaugos sutartys**, kurios Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka sudaromos:

a) su valstybės ar savivaldybių įsteigtose ar nustatytose saugomose teritorijose, „Natura 2000“ tinklo teritorijose esančios žemės savininkais ir valdytojais ir apie kurių sudarymą Nekilnojamojo turto registre įregistruotas juridinis faktas, kai su žemės savininkais ir valdytojais individualiai susitariama dėl kraštovaizdžio, gamtos vertybių papildomų apsaugos ir naudojimo priemonių nustatymo arba tvarkymo priemonių įgyvendinimo jų valdomoje žemėje;

b) dėl privačios saugomos vietovės. Veiklą privačioje saugomoje vietovėje reglamentuoja privačios žemės savininko ir Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos (toliau – Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba)

	<p>kompensacijos už saugomose teritorijose⁵ nustatytą ar pagal apsaugos sutartis prisiimtą veiklos apribojimų laikymąsi⁶, ir bus taikoma su išlaidomis nesiejamo finansavimo schema.</p> <p>Kompensacijų už nustatytus veiklos apribojimus apskaičiavimo ir išmokėjimo tvarka nustatyta Lietuvos Respublikos Vyriausybės⁷. Sprendimas dėl buveinių ir paukščių apsaugai svarbios teritorijos nustatymo gali būti priimamas, jeigu yra bent viena iš šių sąlygų:</p> <ol style="list-style-type: none">1) vietovė yra LR saugomoje teritorijoje;2) vietovė arba jos dalis nepatenka į LR saugomą teritoriją, tačiau nustatoma, kad reikiamą apsaugą užtikrina vietovei taikomos įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatos, teritorijų planavimo dokumentų sprendiniai, su žemės savininkais ar valdytojais sudarytos apsaugos sutartys;3) su žemės savininkais yra sudarytos apsaugos sutartys dėl privačios saugomos vietovės. <p>Būtina sąlyga vienkartinėi kompensacijai skirti – sudaryta apsaugos sutartis. Kompensacijos bus mokamos savininkams, kuriais bus privatūs asmenys arba ūkio subjektai, privačios nuosavybės teise valdantys žemės ir / ar miško sklypus.</p> <p>Išsaugotų 1 248 ha plotų, kuriems taikyta apsaugos ir atkūrimo priemonė, t.y., apsaugos sutarčių sudarymas, tikslui pasiekti numatyta 24,75 mln. Eur suma. 7 proc. nuo tiesioginių Veiklų išlaidų sumos bus skirta už atitinkamų institucijų pajėgumų pasitelkimą (netiesioginėms projekto įgyvendinimo išlaidoms):</p> <ul style="list-style-type: none">- projekto vykdytojas Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūra (toliau – APVA) įgyvendins projekto veiklas, priims administracinius sprendimus dėl kompensacijų skyrimo⁸ bei atliks tiesioginę projekto įgyvendinimo stebėseną;
--	---

sudaryta apsaugos sutartis dėl privačios saugomos vietovės, kuria su žemės savininku individualiai susitariama dėl gamtos vertybių, įskaitant negyvosios gamtos vertybes, ar kraštovaizdžio apsaugos ir naudojimo priemonių nustatymo ir tvarkymo priemonių įgyvendinimo jų valdomoje žemėje.“

Šaltinis: [I-301 Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymas](#)

⁵ LR Saugomų teritorijų įstatymo Pirmojo skirsnio 2 straipsnio 37 p. Šaltinis: [I-301 Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymas](#)

⁶ Į apsaugos sutartis įtrauktoms teritorijoms teisės aktų numatyta tvarka nustatomas gamtos vertybių, kraštovaizdžio apsaugos, naudojimo ir (ar) tvarkymo priemonių įgyvendinimas bei kiti apsaugos ir atkūrimo priemonių reikalavimai, įskaitant apsaugos priemones, atitinkančias teritorijose esančių Europos EB natūralių buveinių tipų, augalų ir gyvūnų rūšių ekologinius reikalavimus.

⁷ 2004 m. gruodžio 3 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas Nr. 1578 „Dėl kompensacijų privataus miško savininkams už saugomose teritorijose nustatytus veiklos apribojimus apskaičiavimo ir išmokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“. Šaltinis: [1578 Dėl Kompensacijų privataus miško savininkams už saugomose teritorijose nustatytus veiklos apriboj...](#)

⁸ Ateityje už administracinio sprendimo dėl vienkartinės kompensacijos skyrimo priėmimą bus atsakinga Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūra, kuriai ši funkcija bus pavesta Vyriausybės nutarimu patvirtintu Kompensacijų už įgyvendinant Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymą nustatytus veiklos

	<ul style="list-style-type: none"> - Valstybinė miškų tarnyba – įstaiga prie Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos (toliau – VMT), įgyvendinanti valstybės politiką gamtos išteklių valdymo srityje, vertins būtinus duomenis, reikalingus kompensacijoms apskaičiuoti, bei atliks kompensacijų dydžio apskaičiavimus; - Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos arba jai pavaldžios saugomų teritorijų direkcijoms sudarys apsaugos sutartis su privačių miškų savininkais. <p>Centrinė projektų valdymo agentūra bus atsakinga už schemeje pasiektų rodiklių kontrolę bei tinkamą išlaidų deklaravimą Europos Komisijai, užtikrins rezultato pasiekimo dokumentų kaupimą ir saugojimą.</p> <p>Paskelbus valstybės planavimo būdu organizuojamą Kvietimą⁹ teikti projektų įgyvendinimo planus (toliau – Kvietimas), APVA parengs reikiamus dokumentus siekdama tapti projekto vykdytoju bei sudarys Projekto (dotacijos) sutartį. Projekto lėšomis bus finansuojami privatus miško savininkai, kurių sklypai atitinka LR Saugomų teritorijų įstatyme keliamus reikalavimus, ir kurie sudarys apsaugos sutartis bei kreipsis į APVA dėl kompensacijų skyrimo (atskira atranka nebus vykdoma).</p> <p>Dvigubo finansavimo rizikos su kitomis valstybės ar Europos Sąjungos finansuojamomis veiklomis nėra, nes pagal Saugomų teritorijų įstatymo 34 straipsnio 6 dalį kompensacijos už tuos pačius veiklos konkrečiame žemės sklype apribojimus ir jų sukeltus praradimus negali būti paskirtos iš kelių finansavimo šaltinių lėšų. Apsaugos sutarčių priežiūrą įgyvendinant LR Saugomų teritorijų įstatymo 31 str. 1 d. nuostatas atlieka jas sudariusios saugomų teritorijų direkcijos arba Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba. Kompensacijos yra paskiriamos atsakingos institucijos, kuri turi užtikrinti, kad kompensacija už tuos pačius veiklos apribojimus nebūtų paskirta ir išmokėta kelis kartus, sprendimu.</p> <p>Projekto įgyvendinimui suplanuota 24,75 mln. Eur suma apskaičiuota ir pagrįsta šiais būdais:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tiesioginių išlaidų suma, kuri bus skirta kompensacijoms už 1 248 ha Teritorijų plotą apmokėti, įvertinta remiantis istoriniais duomenimis, būtent apskaičiuotu vidutiniu vienkartinį
--	--

apribojimus apskaičiavimo ir išmokėjimo tvarkos aprašu (nuo 2026-01-01 įsigaliojus LR Saugomų teritorijų įstatymo 34 straipsnio pakeitimams keisis Aprašo pavadinimas).

⁹ Administruojančiosios institucijos parengtas ir Europos Sąjungos investicijų interneto svetainėje paskelbtas siūlymas galimiems pareiškėjams teikti projektų įgyvendinimo planus jame nurodytomis sąlygomis ir tvarka. Šaltinis: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/fd3d3843f26111ecbfe9c72e552dd5bd/asr>

	kompensacijų, kurios buvo paskirtos bei išmokėtos 2022–2024 metais, dydžiu ¹⁰ ; - Netiesioginių išlaidų suma apskaičiuota atsižvelgiant į fiksuotąją normą netiesioginėms projekto išlaidoms, kuri taikoma apmokant 7 procentus tinkamų finansuoti tiesioginių projekto išlaidų ¹¹ .		
2. Konkretus (-ūs) tikslas (-ai)	Konkretus uždavinys – 2.7. uždavinys (RSO2.7–SFC2021) „Stiprinti gamtos, biologinės įvairovės ir žaliosios infrastruktūros apsaugą ir išsaugojimą, be kita ko, miestų teritorijose ir mažinti visų rūšių taršą“.		
3. Sąlygos, kurias reikia įvykdyti arba rezultatai, kuriuos reikia pasiekti	1 248 ha EB svarbos natūralių buveinių ir rūšių buveinių plotas (toliau – Teritorija), kuriame taikytos apsaugos ir atkūrimo priemonės.		
4. Sąlygų įvykdymo arba rezultatų pasiekimo terminas	2029.12.31		
5. Rodiklio apibrėžtis	Teritorijų ¹² , kuriose taikytos apsaugos ir atkūrimo priemonės, plotas		
6. Sąlygų, kurias reikia įvykdyti / rezultatų, kuriuos reikia pasiekti, kad Komisija galėtų atlyginti išlaidas, matavimo vienetas	Hektaras		
7. Tarpiniai rezultatai (jei taikytina), kuriuos pasiekus Komisija atlygina išlaidas, ir atlyginimo grafikas	Tarpiniai rezultatai ^{13,14}	Numatoma data	Sumos (EUR)
	Pasirašyta Projekto (dotacijos) sutartis dėl 1 248 ha Teritorijų apsaugos	2026 m. kovo mėn.	4 769 994,61
	170 hektarų Teritorijų, kurioms taikytos apsaugos ir atkūrimo priemonės, plotas	2026 m. gegužės mėn.	5 615 901,33
	240 hektarų Teritorijų, kurioms taikytos apsaugos ir atkūrimo priemonės, plotas	2026 m. gruodžio mėn.	3 836 605,86

¹⁰ Apskaičiuotas dydis nebuvo koreguotas – skaičiavimų metu įvertintos kainų pokyčio tendencijos, korekcija planuojama su išlaidomis nesiejamo finansavimo schemas sumai netaikyta.

¹¹ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2022 m. birželio 22 d. įsakymas Nr. 1K-237 „Dėl 2021-2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programos ir Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano „Naujos kartos Lietuva“ įgyvendinimo“ 172.1 p. Šaltinis: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/14e33320f1ed11ec8fa7d02a65c371ad>

¹² „Natura 2000“ teritorijos ir ne „Natura 2000“ teritorijos.

¹³ Atsiskaitymo periodai yra nustatyti pagal Lietuvos planuojamų rodiklių pasiekimo datą.

¹⁴ Tarpiniai rezultatai skaičiuojami nekaupiamuoju būdu. Jeigu tam tikru tarpinio rezultato pasiekimo momentu suplanuotas rezultatas nėra pasiekiamas, jam numatyta išmokėti suma gali būti deklaruojama kitame(-uose) tarpinio(-ių) rezultato(-ų) etape(-uose), jei yra pasiekiami to ir ankstesnio(-ių) etapo(-ų) dar nedeclaruoti rezultatai. Esant veiksmo įgyvendinimo pradžios vėlavimui, etapai ir numatytų sumų perskirstymas gali būti patikslinti.

	210 hektarų Teritorijų, kurioms taikytos apsaugos ir atkūrimo priemonės, plotas	2027 m. gegužės mėn.	3 706 865,56
	200 hektarų Teritorijų, kurioms taikytos apsaugos ir atkūrimo priemonės, plotas	2027 m. gruodžio mėn.	3 317 644,68
	200 hektarų Teritorijų, kurioms taikytos apsaugos ir atkūrimo priemonės, plotas	2028 m. gegužės mėn.	2 064 724,12
	130 hektarų Teritorijų, kurioms taikytos apsaugos ir atkūrimo priemonės, plotas	2028 m. gruodžio mėn.	937 836,99
	68 hektarų Teritorijų, kurioms taikytos apsaugos ir atkūrimo priemonės, plotas	2029 m. gegužės mėn.	333 617,90
	30 hektarų Teritorijų, kurioms taikytos apsaugos ir atkūrimo priemonės, plotas	2029 m. rugpjūčio mėn.	166 808,95
8. Visa suma (įskaitant ES ir nacionalinį finansavimą)	2.7 uždavinys, Visa Lietuva Iš viso – 24 750 000,00 Eur (ES lėšos).		
9. Koregavimo (-ų) metodas	Nenumatomas.		

<p>10. Rezultato pasiekimo arba sąlygos įvykdymo tikrinimas (ir, kai aktualu, tarpiniai rezultatai):</p> <ul style="list-style-type: none"> – aprašykite, koku (-iais) dokumentu (-ais) / sistema bus remiamasi tikrinant, ar pasiektas rezultatas arba ar įvykdyta sąlyga (ir, kai aktualu, kiekvienas iš tarpinių rezultatų); – aprašykite, kaip bus atliekami valdymo patikrinimai (įskaitant patikrinimus vietoje) ir kas juos atliks; – aprašykite, kokia bus atitinkamų duomenų / dokumentų rinkimo ir saugojimo tvarka. 	<p>Siekiant gauti apmokėjimą iš Europos Komisijos veiklos tarpiniams ir galutiniam rezultatui pagrįsti bus kaupiami rezultato pasiekimą pagrindžiantys dokumentai:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Už pirmąjį tarpinį rezultatą – pasirašyta Projekto (dotacijos) sutartis su Projekto vykdytoju. 2. Už kitus tarpinius ir galutinį rezultatą: <ul style="list-style-type: none"> - Administracinis sprendimas dėl kompensacijos skyrimo, kuriame nurodyta apsaugos sutarties data, numeris ir plotas, kuriam apskaičiuota kompensacija; - Nekilnojamojo turto registro išrašas apie apsaugos sutarties registravimo juridinį faktą. <p>Projekto vykdytojas kartu su mokėjimo prašymais¹⁵ administruojančiajai institucijai teiks su išlaidomis nesiejamo finansavimo rezultato pasiekimą pagrindžiančius dokumentus, kurie kaupiami ir saugomi administruojančiosios institucijos informacinėje sistemoje. Administruojančioji institucija tikrins, ar įvykdytos nustatytos sąlygos ir pasiekti numatyti rezultatai.</p> <p>Administruojančiajai institucijai patvirtinus, kad rodiklis pasiektas, bus atliekamas lėšų išmokėjimas projekto vykdytojui.</p> <p>Projektų patikrų, dokumentų rinkimo ir saugojimo bei lėšų išmokėjimo tvarka vykdoma laikantis nacionaliniuose teisės aktuose¹⁶, reglamentuojančiuose ES projektų įgyvendinimą, nustatytų reikalavimų.</p> <p>Privalomi audito sekos elementai Komisijos pagal 95 straipsnį atlyginamo Sąjungos įnašo atveju, kurie turi būti saugomi Vadovaujančiosios institucijos / Administruojančiosios institucijos lygmeniu, yra nurodyti Reglamento 2021/1060 XIII Priedo IV Skyriuje.</p> <p>Nenumatoma, kad bus teikiama valstybės pagalba, o taip pat neplanuojama vykdyti viešųjų pirkimų procedūrų. Esant šių sąlygų pasikeitimui, bus laikomasi nacionaliniuose teisės aktuose šiems procesams įgyvendinti nustatytų reikalavimų.</p>
<p>11. Dotacijų, kurios teikiamos kaip su išlaidomis nesiejamas finansavimas, naudojimas</p> <p>Ar valstybės narės paramos gavėjams teikiama dotacija teikiama kaip su išlaidomis nesiejamas finansavimas? [T/N]</p>	<p>T</p>

¹⁵ Vadovaujantis Lietuvos Respublikos finansų ministro 2022 m. birželio 22 d. įsakymu Nr. 1K-237 „Dėl 2021-2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programos ir Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano „Naujos kartos Lietuva“ įgyvendinimo“ teikiama veiklos ataskaita, kurios viena iš dalių yra mokėjimo prašymas. Šaltinis: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/14e33320f1ed11ec8fa7d02a65c371ad>

¹⁶ Šaltinis: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/14e33320f1ed11ec8fa7d02a65c371ad>

<p>12. Audito sekos užtikrinimo tvarka Nurodykite už šią tvarką atsakingą (-us) subjektą (-us).</p>	<p>Privalomi audito sekos elementai Europos Komisijai atlyginti Sąjungos įnašą pagal Reglamento 2021/1060 95 str., kurie turi būti saugomi Vadovaujančios institucijos ir (ar) Administruojančiosios institucijos:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. dokumentai, kuriais įrodomas Europos Komisijos <i>ex ante</i> susitarimas dėl sąlygų, kurios turi būti įvykdytos, arba rezultatų, kurie turi būti pasiekti, ir atitinkamų sumų (programos patvirtinimas arba keitimas) – atsakinga Vadovaujančioji institucija (Lietuvos Respublikos Finansų ministerija); 2. dokumentai dėl veiksmų, kurių atveju Europos Komisija atlygina Sąjungos įnašą pagal 95 straipsnį (su išlaidomis nesiejamas finansavimas), atrankos ir patvirtinimo – atsakinga Administruojančioji institucija (Centrinė projektų valdymo agentūra), informacija kaupiama informacinėje sistemoje INVESTIS; 3. paramos gavėjo ir Vadovaujančiosios institucijos ir (ar) tarpinės institucijos pasirašyti paramos sąlygas išdėstantys dokumentai, kuriuose nurodoma paramos gavėjams teikiamos paramos forma – atsakinga Administruojančioji institucija (Centrinė projektų valdymo agentūra), informacija kaupiama informacinėje sistemoje INVESTIS; 4. dokumentai, kuriais įrodoma, kad atlikti 95 straipsnio 3 dalies antroje pastraipoje nurodyti valdymo patikrinimai ir auditai – atsakinga Administruojančioji institucija (Centrinė projektų valdymo agentūra), informacija kaupiama informacinėje sistemoje INVESTIS; 5. dokumentai, kuriais įrodoma, kad įvykdytos sąlygos arba pasiekti rezultatai kiekvienu etapu, jei vykdoma etapais, ir prieš galutinių išlaidų deklaravimą Europos Komisijai – atsakinga Administruojančioji institucija (Centrinė projektų valdymo agentūra), informacija kaupiama informacinėje sistemoje INVESTIS.
---	--